

Oljuútreiðslur valdast

Peningavirðið, stórru trolararnir fiska meira enn smærru trolararnir, er ikki nóg mikið at gjalda økta oljubrúkið við. Neyðugt er at kanna eftir, um vit ikki nýta meira orku enn neyðugt er, skrivar Óli Jacobsen m. a.

Oljuútreiðslurnar fáa eina stóran part av skuldini fyri teimum trupulleikum, sum okkara fiskivinnu hevur, og sum hevur gjørt at »studulin« til fiskivinnuna er hækkaður almikið seinnu árin.

Um vit taka trolara á feskiskaveiðu er samlaði studulin vaksin úr 25 oyru pr. kg. í 1974 til umleið kr. 1,80 í dag. Og satt er tað eisini, at oljuprisirnir eru almikið hækkaðir. Í sama tíðarskeiði eru prisirnir øktir úr ca. 80 oyrum í kr. 2,30 pr. litur í dag.

Men tað er tó rættuliga ymist, sum oljan merkir fyri teir ymsu partarnar av flotanum. Øll vita jú, at skip, sum veiða við línu ella snella, nýta munandi minni olju at veiða somu nøgd av fiski sum tað nýtist hjá trolarum. Men eisini innan teir ymsu bólkarnar av trolarum er

heilt stórum munur á olju-nýtisluna.

Um ársskiftið kom ein frágreiðing frá fiskivinnuráðnum um raksturinn hjá teimum ymsu skipabólkunum, og her varð eisini sett upp ein rakstrarætlan fyri teir ymsu skipa- og bátabólkarnar, sum veiða undir Føroyum. Í frágreiðingini komu ymisk rættuliga áhugaverd tøl fram, og skulu her verða viðgjördir tveir av hesum bólkum og skulu vit líta at oljunýtisluni hjá teimum:

Talan er um tveir bólk av trolarum, sum royna undir Føroyum. Munurin er bert stóddin á motorum. Tann metti prisurin pr. kg. er næstan tann sami, og merkir hetta, at talan er um nærum somu veiðusamanseting hjá báðum bólkum. Men tøluni sum Fiskivinnuráðið settu upp eru hesi:

ella kr. 510.000, so fyri skipið er talan um eitt beinleiðis hall, sum henda eykaveiðan hevur kostað.

Stoðan er tó nógv verri, enn tað sum hendan uppseting visir. Ti í tølunum hjá fiskivinnuráðnum eru lutvist roknað við tí stuðli, sum fiskaprisurin fær úr ráfiskagrunnum, og lutvist er oljuútreiðslan minkað við oljustudninginum. Niðanfyri verður sett upp, hvussu stoðan hevði verið, um bert varð

roknað við avrokningarprisi, t.v.s. tí prisi, sum flakavirkini hava »ráð« at gjalda, og um roknað verður við fullum oljuprisi, t.v.s. uttan studning. Fyritreytirnar eru broyttar nakað síðan tøluni hjá Fiskivinnuráðnum komu fram, og eitt ávist fyrivarni eigur at verða tikið fyri útrokningini niðanfyri, men hon gevur so eina rættuliga góða mynd av støðuni. Men úrslitið verður:

Trol. yvir 1000 HK Trolarar 700-999 HK

Veiða pr. skip	1.150 t.	900 t.
Avrokningarpri-sur pr. kg.	3,00	3,05
Søla pr. skip	2.450.000	2.745.000
Oljuútreiðslur	2.000.000	1.250.000

**Orðaskifti
um før-
oysku
fiski-
vinnuna
í 80-unum**

Henda útrokning gevur eina enn rættari mynd av teimum veruliga oljuútreiðslunum í mun til veiðuvirðið. Vit siggja, at hjá trolaranum við minna motorinum fara 46% av avrokningarpriðinum út aftur í olju, meðan hjá hinum trolaranum fara heili

sjónarmið

Óli Jacobsen
felagsformaður
skrivar

veiðuháttur, men vit siggja eisini, at summir trolarar eru so nógv dýrari enn aðrir. Og má tað geva monnum nakað at hugsa um, at tað virði stórri trolarin fiskar meira er ikki nóg mikið til bert at gjalda økta oljuforbrúkið!

Longu nú er útreiðslan til olju pr. kg. fisk umleið 35 oyru hægri við stórri motorinum enn við tí minna, og hesin munur kemur ikki at minka fram-yvir. Munurin kemur bert at økja, og allir serfrøðingar eru samdir um, at vøksturin verður ikki småvegis heldur.

Blaðið »Mánedsbørsen« hevur kannað, hvat olju-serfrøðingar meta um

vøksturin í oljuprisinum framyvir. Hesar metingar siga, at meðan oljan í dag kostar umleið \$ 40 pr. tunnu, so kann roknast við einum prisi í 1990 sum kemur at vera millum \$ 125 og \$ 190 pr. tunnu, alt eftir hvussu inflatiónin annars verður í heiminum.

Í teirri viðgerð av okkara fiskivinnutrupulleikum, sum er meira neyðug nú enn nakrantíð, er meira neyðugt enn nakrantíð at kanna eftir um vit ikki nýta meira orku og olju enn neyðugt er. Er hetta okkum dýrt í lötuni, kunnu vit vera vissir í, at tað fer at verða enn dýrari sum frá líður.

58% út aftur í olju!

Vit siggja her at lutvist er trolingin ein dýrur

	Trol. yvir 1000 HK	Trol. 700-999 HK
Veiða pr. skip	1.150 t.	900 t.
Prisur pr. kg.	3,45	3,50
Søla pr. skip	3.970.000 kr.	3.150.000 kr.
Olja	1.600.000 kr.	980.000 kr.

Tað, sum er áhugavert við hesi uppstilling, er fyrst og fremst tann partur av avreiðingarvirðinum, sum fer til olju. Hja tí minna trolaranum fara 31% út aftur sum oljuútreiðslur, meðan oljan hjá tí stórri trolaranum fer við heilum 40%.

Eisini siggja vit at stórri trolarin er mettur at

veiða 250 t. fleiri enn tann minni. Hetta gevur eitt eyka avreiðingarvirði uppá 820.000 kr. Men eyka oljunýtislun fyri at fáa hesar kr. 820 t. er 620.000 kr., so her verður litið og einki eftir. Í veruleikanum kemur at resta í, tí av teimum 820.000 kr. skal hýra gjaldast. Eftir til skipið verða um 62%

Teir stórru trolararnir eru mettir at veiða 250 tons meira enn teir smærru. Hetta gevur eitt eyka avreiðingarvirði upp á 820.000 kr., men eyka oljuútreiðslan er 620.000., so tá hýran er farin frá, hevur eyka veiðan givið eitt beinleiðis hall.

Tað er munur á oljuútreiðslunum hjá teimum ymsku trolarunum. Hja teimum smærru trolarunum fara 31 prosent av avreiðingarvirðinum til oljuútreiðslur, meðan 40 pst. fara hjá teimum stórru. Hetta er sambært frágreiðingina hjá fiskivinnuráðnum og er roknað við stuðli til bæði prís og olju.

*Sendið
lesarabrevini
til Sosialin*